

Jedn. identifikátor 272158-RRTV

Váš dopis zn. -
Naše č. j. RRTV/7814/2018-rud
Sp. zn. RRTV/2017/568/rud
Zasedání Rady 4-2018/poř. č. 19

Vyřizuje: Analytický odbor

Datum, místo 20. 2. 2018, Praha

**Central European Stone Trade
Enterprises Kft.
Kistályai út 34
330 00 Eger
Hungary**

ROZHODNUTÍ O ULOŽENÍ POKUTY

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada), jakožto ústřední správní úřad v rámci své kompetence dané ustanovením § 7 písm. a) zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění účinném do 30. června 2017 (dále jen zákon č. 40/1995 Sb.), podle ustanovení § 8a odst. 2 písm. b) a podle § 8a odst. 6 písm. c) téhož zákona ve znění účinném do 30. června 2017 a dle ustanovení § 67 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, v platném znění (dále jen zákon č. 500/2004 Sb.), vydala dne 20. února 2018 toto rozhodnutí:

Rada dle ustanovení § 8a odst. 2 písm. b) a podle § 8a odst. 6 písm. c) zákona č. 40/1995 Sb., ve znění účinném do 30. června 2017, ukládá zadavateli obchodního sdělení, společnosti Central European Stone Trade Enterprises Kft., sídlem 1012 Budapest, Márvány u. 17, pobočka 3300 Eger, Kistályai út 34, IČ 01-09-170422 ,

pokutu ve výši 500 000 Kč

za porušení ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., kterého se dopustil zadáním reklamy, respektive teleshoppingu Klenot TV odvysílaného dne 30. března 2017 od 11:07 hodin na programu Televize Barrandov a který je nekalou obchodní praktikou podle zvláštního předpisu, tj. podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, respektive písm. p) Přílohy 1 k tomuto zákonu, neboť v teleshoppingu nepravdivě prohlašuje, že výrobek z kolekce „Svatá Margareta kolekce“ může vyléčit rozličné tělesné i duševní choroby. Moderátorka prezentuje prsten slovy: „opravdu se můžete i uzdravit díky tomuto prstenu“, čímž implikuje, že prsten může uvedené nemoci vyléčit („uzdravit se díky“ a „vyléčit“ lze pokládat za ekvivalent, resp. se lze domnívat, že průměrný spotřebitel bude takové formulace jako ekvivalentní vnímat). Údajné léčivé účinky prstenu jsou i jinak neustále zdůrazňovány, resp. jsou prezentovány jako zásadní důvod k nákupu šperku. Ačkoli byly jmenovanými nemocemi i choroby značně závažné (např. problémy se srdcem), nikdy se neobjevila informace, že základem jejich léčby je standardní lékařský postup. Moderátorka v souvislosti s onemocněními neustále hovořila o „léčivých účincích“ prstenu do takové míry, až diváci mohli nabýt dojmu, že jeho nošení může mít pro léčbu zásadní význam. Takový postup může spotřebitele přimět učinit rozhodnutí (nákup produktu), které by za běžných okolností neučinili. Důsledkem může navíc být i případné ohrožení zdraví spotřebitelů, kteří mohou na základě daných informací zanedbat péči o své zdraví. To hrozí především u zranitelných skupin spotřebitelů, především starších osob, na které sdělení (vzhledem k nemocem, o kterých hovoří) primárně cílí.

Pokuta je splatná ve lhůtě 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí na účet 3754-19223001/0710, variabilní symbol 2017568.

V souladu s ustanovením § 79 odst. 5 správního řádu a § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb. uložila Rada účastníku řízení povinnost uhradit paušální částku nákladů správního řízení ve výši 1 000 Kč na účet č. 3711-19223001/0710, variabilní symbol 2017568. Náhrada nákladů je splatná do pěti pracovních dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I.

Zahájení správního řízení:

Na základě divácké stížnosti Rada zjistila, že dne 30. března 2017 byl v čase od 11:07 hodin odvysílán na programu Televize Barrandov teleshopping s názvem Klenot TV, v jehož rámci byl nabízen mimo jiné prsten svaté Margarety.

Produkt byl charakterizován jako „prsten zdobený tygřím okem a zirkony pozlacený 18 karátovým žlutým zlatem“. Spolu s prstenem měli kupující obdržet také blíže nespecifikované dárky v hodnotě 600 Kč.

Prsten zdobený tygřím okem a zirkony pozlacený 18 karátovým žlutým zlatem

Kód 529627

Počáteční cena 6,499 Kč

PRÁVĚ TEĎ

639 Kč

+ poštovné a balné 144 Kč

MNOŽSTVÍ

25

NEJVĚŠÍ VÝPRODEJ V HISTORII **-90%**

Volejte náš on-line zákaznický servis: **244 005 555**

www.klenottv.cz GARANCE VRÁČENÍ PENEZ DO 30 DNI

OBJEDNEJTE SI TEĎ: 226 226 247

VOLÁNÍ JE ZPOPLATĚNO BĚŽNÝM TARIFEM

ZIVE

Prsten zdobený tygřím okem a zirkony pozlacený 18 karátovým žlutým zlatem

Kód: S29627

Počáteční cena: 6,499 Kč

PRÁVE TEĎ

639 Kč

+ poštovné a balné 144 Kč

MNOŽSTVÍ

3

SVATÁ MARGARETA KOLEKCE

DÁRKY PRO KAŽDÉHO

NEJVĚŠÍ VÝPRODEJ V HISTORII

-95%

Volejte náš on-line zákaznický servis: **244 005 555**

www.klenottv.cz

GARANČE VRÁCENÍ PENĚZ DO 30 DNÍ

OBJEDNEJTE SI TEĎ: 226 226 247

VOLÁNÍ JE ZPPLATNĚNO BĚŽNÝM TARIFEM

Moderátorka opakovaně deklarovala, že se jedná o prsten s léčivými účinky, který působí v případě rozsáhlého množství nemocí, včetně závažných chorob (bronchitida, astma, revma, problémy se srdcem, krevním oběhem, krevním tlakem, revma, deprese atd.).

Níže uvádíme konkrétní výroky moderátorky, které v průběhu prezentace produktu zazněly:

„opravdu vám slibuji něco ... blahodárného pro vaše tělo a duši“

„to je prsten s léčivými účinky“

„pomáhá od bolesti, od nemocí, má blahodárné účinky, posiluje imunitu“

„to je ta částka za prsten s léčivými účinky“

„je to prsten, který opravdu je na bronchitidu a je na astma a má pozitivní léčivé účinky právě pro vaše srdíčko, pro vaše klouby a pro revma, pravdu na všechno, na co si jen vzpomenete, na krevní tlak, opravdu je blahodárný“

„máme posledních 25 prstenů, které mají léčivé účinky“

„léčivé účinky, hlavně pokud máte možná nějaké deprese, i dokonce k tomu má pozitivní účinky“

„opravdu pokud vás trápí dokonce i kožní nemoce, a tady k tomu také dopomáhá právě to kočičí oko, které bylo vloženo do tohoto prstenu“

„prsten, který má léčivé účinky“

„pokud vás trápí tlak, pokud vás opravdu trápí kupříkladu problémy se srdíčkem, s cévami, krevním oběhem, klouby, revma, záda vás bolí, posiluje imunitu, všechno, na co si jen vzpomenete, a nemusí to být samozřejmě jen problémy, které se projevují na kůži, samozřejmě i v hlavě, protože má blahodárné účinky, pozitivní a pro vaši duši“

„prsten, který léčí a ochraňuje“

„je to prsten hlavně speciální v tom, že opravdu podporuje tu imunitu, lidskou imunitu a opravdu vás chrání a posiluje“

„má opravdu speciální účinky, má léčivé účinky, takže opravdu, jestli vás trápí astma, laryngitida, bronchitida anebo také možná máte nějaké kožní nemoci, máte astma, dámy a pánové, se srdíčkem problémy, všechno toto dokáže blahodárně povzbudit tento prsten, možná vás bolí záda, přeci jenom jste možná udřeny a potřebovaly byste opravdu jim ulevit, i tento prsten má opravdu tyto blahodárné účinky, prsten, který léčí“

„prsten, který má opravdu lahodné účinky, a hlavně léčivé“

„prsten, který opravdu povzbuzuje a léčí, každopádně pokud vás opravdu něco trápí, možná máte nějaké vyrážky, možná máte ekzémy, toto vám napomůže, lupenku, na všechno, ke všemu opravdu blahodárně přispívá tento prsten, takže opravdu se můžete i uzdravit díky tomuto prstenu“

„má opravdu blahodárné účinky“

„jenom tento prsten má takovéto pozitivní účinky“

„pokud máte opravdu nějaké i chmurné myšlenky, i to vám vyžene z hlavy“

„prsten, co léčí“

Dle § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy se zakazuje reklama, která je nekalou obchodní praktikou podle zvláštního právního předpisu

Tímto zvláštním předpisem je zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, který ve svém ustanovení § 4 odst. 3 uvádí že, „*nekalou obchodní praktikou se rozumí zejména klamavé konání podle § 5 nebo klamavé opomenutí podle § 5a a agresivní obchodní praktika podle § 5b. Obchodní praktiky, které se považují za nekalé za všech okolností, jsou uvedeny v příloze č. 1 a 2 tohoto zákona.*“

Dle přílohy 1 písm. p) zákona č. 634/1992 Sb., jsou obchodní praktiky vždy považovány za klamavé, pokud prodávající „nepravdivě prohlašuje, že výrobek nebo služba může vyléčit nemoc, zdravotní poruchu nebo postižení.“

Při prezentaci produktu „Svatá Margareta kolekce“ docházelo ke kumulaci tvrzení, která divákům/spotřebitelům podsouvala, že prsten dokáže léčit rozličné tělesné i duševní choroby. V jednom z výroků moderátorka použila formulaci „*opravdu se můžete i uzdravit díky tomuto prstenu*“, čímž implikovala, že prsten může uvedené nemoci vyléčit („uzdravit se díky“ a „vyléčit“ lze pokládat za ekvivalent, resp. se lze domnívat, že průměrný spotřebitel bude takové formulace jako ekvivalentní vnímat). Údajné léčivé účinky prstenu byly neustále zdůrazňovány, resp. byly prezentovány jako zásadní důvod k nákupu šperku. Ačkoli byly jmenovanými nemocemi i choroby značně závažné (např. problémy se srdcem), nikdy se neobjevila informace, že základem jejich léčby je standardní lékařský postup. Moderátorka v souvislosti s onemocněními neustále hovořila o „*léčivých účincích*“ prstenu do takové míry, až diváci mohli nabýt dojmu, že jeho nošení může mít pro léčbu zásadní význam. Takový postup může spotřebitele přimět učinit rozhodnutí (nákup produktu), které by za běžných okolností neučinili. Důsledkem může navíc být i případné ohrožení zdraví spotřebitelů, kteří mohou na základě daných informací zanedbat péči o své zdraví. To hrozí především u zranitelných skupin spotřebitelů, především starších osob, na které sdělení (vzhledem k nemocem, o kterých hovoří) primárně cílí.

Předmětné obchodní sdělení je dle Rady nekalou, resp. klamavou, obchodní praktikou a jeho zadáním do vysílání tak mohlo dojít k porušení ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., respektive

ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., respektive písm. p) přílohy 1, jelikož prodávající prostřednictvím sdělení nepravdivě prohlašuje, že výrobek může vyléčit nemoc.

Dle ustanovení § 1 odst. 5 zákona č. 40/1995 Sb., ve znění účinném do 30. června 2017, se zadavatelem rozumí právnická nebo fyzická osoba, která objednala u jiné právnické nebo fyzické osoby reklamu.

Dle ustanovení § 8a odst. 2 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., ve znění účinném do 30. června 2017, se právnická nebo podnikající fyzická osoba jako zadavatel dopustí správního deliktu tím, že v rozporu s § 2 odst. 1 písm. b) zadá reklamu, která je nekalou obchodní praktikou.

Dle ustanovení § 8a odst. 6 písm. c) zákona č. 40/1995 Sb., ve znění do 30. června 2017, lze za správní delikt uvedený v ustanovení § 8a odst. 2 písm. b) uložit pokutu až ve výši do 5 000 000 Kč.

Zadáním předmětného teleshoppingu do vysílání se tak společnost Central European Stone Trade Enterprises Kft., mohla dopustit porušení ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb.

S ohledem na shora uvedené skutečnosti rozhodla Rada na svém 10. zasedání konaném dne 6. června 2017 zahájit se zadavatelem obchodního sdělení, společností Central European Stone Trade Enterprises Kft., sídlem 1012 Budapest, Márvány u. 17, pobočka 3300 Eger, Kistályai út 34, IČ 01-09-170422, správní řízení z moci úřední pro možné porušení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., kterého se mohl dopustit zadáním reklamy, respektive teleshoppingu Klenot TV vysílaného dne 30. března 2017 od 11:07 hodin na programu Televize Barrandov a který může být nekalou obchodní praktikou podle zvláštního předpisu, tj. podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, respektive písm. p) Přílohy 1 k tomuto zákonu, neboť v teleshoppingu nepravdivě prohlašuje, že výrobek z kolekce „Svatá Margareta kolekce“ může vyléčit rozličné tělesné i duševní choroby. Moderátorka prezentuje prsten slovy: „opravdu se můžete i uzdravit díky tomuto prstenu“, čímž implikuje, že prsten může uvedené nemoci vyléčit („uzdravit se díky“ a „vyléčit“ lze pokládat za ekvivalent, resp. se lze domnívat, že průměrný spotřebitel bude takové formulace jako ekvivalentní vnímat). Údajné léčivé účinky prstenu jsou i jinak neustále zdůrazňovány, resp. jsou prezentovány jako zásadní důvod k nákupu šperku. Ačkoli byly jmenovanými nemocemi i choroby značně závažné (např. problémy se srdcem), nikdy se neobjevila informace, že základem jejich léčby je standardní lékařský postup. Moderátorka v souvislosti s onemocněními neustále hovořila o „léčivých účincích“ prstenu do takové míry, až diváci mohli nabýt dojmu, že jeho nošení může mít pro léčbu zásadní význam. Takový postup může spotřebitele přimět učinit rozhodnutí (nákup produktu), které by za běžných okolností neučinili. Důsledkem může navíc být i případné ohrožení zdraví spotřebitelů, kteří mohou na základě daných informací zanedbat péči o své zdraví. To hrozí především u zranitelných skupin spotřebitelů, především starších osob, na které sdělení (vzhledem k nemocem, o kterých hovoří) primárně cílí.

Oznámení o zahájení správního řízení bylo zadavateli doručeno dne 27. června 2017 a tímto dnem bylo zahájeno správní řízení ve věci. Účastníku řízení byla stanovena lhůta 30 dní pro vyjádření.

II.

Vyjádření účastníka řízení:

Dne 13. července 2017 bylo Radě doručeno vyjádření účastníka řízení, kde uvedl následující:

Účastník uvádí, že s hodnocením Rady nesouhlasí a že tvrzení obsažená v oznámení o zahájení řízení jsou nepřesná a zkreslená. Posuzované jednání není nekalou obchodní praktikou, moderátorka pouze nabízí zboží ke koupi a cílem pořadu je tedy popsat divákovi produkt a nabídnout je ke koupi. V pořadu jsou detailně popsány vlastnosti produktů, moderátorka nikomu neradí, „neléčí“ přes obrazovku, neprovádí diagnostiku zdravotního stavu, pouze a jen představuje divákům produkt ke koupi.

Účastník řízení nerozumí tomu, na základě jakého titulu si Rada přisuzuje pravomoc rozhodovat o tom, zda nabízený produkt může mít blahodárné účinky na lidské zdraví. Produkt není prezentován tak, že tento někoho vyléčí a už nemusí chodit k lékaři, je pouze uvedeno, že má blahodárné účinky a že může někoho i uzdravit. Lidský organismus je totiž natolik různý, že u každého může prsten mít různě intenzivní účinky.

Účastník řízení je přesvědčen, že pokud Rada dospěla k závěru, že se jedná o nekalou obchodní praktiku, pak musí prokázat, že skutečně došlo k užití nepravdivého údaje a současně že to mohlo vést spotřebitele k rozhodnutí k učinění obchodního rozhodnutí, které by jinak neučinil. V tomto je ovšem oznámení o zahájení správního řízení nedostatečné.

Účastník řízení uvádí, že moderátorka za celý pořad neřekla, že po nákupu daného prstenu se spotřebitel vyléčí a nemusí již navštěvovat lékaře. Moderátorka pouze uvedla, že „prsten může pomoci, má blahodárné účinky, blahodárně přispívá a může někoho i uzdravit“. V odůvodnění zahájení správního řízení není uvedeno, že by snad existovala osoba, která by se na základě prstenu přestala starat o svůj zdravotní stav. V tomto pořadu rovněž nezaznělo, aby se spotřebitel přestal po nákupu prstenu jakkoli léčit či aby přestal navštěvovat lékaře. Účastník trvá na tom, že neexistuje ani jedna osoba, kterou by tento pořad, případně nákup prstenu, ohrozil. Na žádného člověka tento typ pořadu neměl nikdy takový vliv, aby se snad kvůli němu a nákupu prstenu přestal léčit. Pokud tedy taková osoba neexistuje, tak to znamená, že daný typ pořadu nikoho neohrožuje, protože právě neexistuje žádná osoba, na kterou by měl pořad ohrožující vliv. Účastník trvá na tom, že charakteristikou zboží nikoho neohrozil.

Pokud by účastník řízení hypoteticky přijal názor Rady za pravdivý, pak by toto rozhodnutí mělo fatální následky na celou společnost. Všechny další lékařské metody, jejichž účinnost není stoprocentně prokázána, by automaticky musely být ihned zakázány, jinak by musely být sankcionovány stejně jako předmětný pořad (nákup a nošení prstenu). To je ovšem nesmysl. Právě v dnešní době, kdy rozvoj alternativní (neověřené) medicíny je na vzestupu, je trend zcela opačný. Lidé přestávají věřit klasickým lékům a stále častěji vyhledávají jiné možnosti léčení. Nákup prstenu může být pro někoho psychickou vzpruhou a pomoci mu v léčbě. Následkem toho může dojít ke zlepšení jeho zdravotního stavu. Nelze tedy kategoricky odmítnout tvrzení, že nošení prstenu nemůže mít jakýkoli příznivý vliv na zdraví spotřebitelů. A i kdyby snad nošení prstenu zdraví spotřebitelů nezlepšilo, tak i tak může mít příznivý vliv na psychiku spotřebitelů, která je také důležitá a může pomoci s léčbou zdravotních problémů. V každé lékařské knize je napsáno, že více jak polovinu zdraví dělá psychika člověka. Účastník řízení nechápe, jak si Rada (jako orgán bez jakýchkoli lékařských vědomostí) může přisuzovat pravomoc rozhodovat o tom, že nošení prstenu nemůže nikomu pomoci. Neexistuje totiž nikdo na světě, kdo by mohl říci, že právě tento prsten nemůže nikomu pomoci.

Alternativní medicína je všeobecně ve světě dovolena a existuje mnoho léčivých metod – od lékařů v bílých pláštích, až po různé masáže, ozdravné prameny, lázně, kameny, čakry, vitamíny, homeopatika, kameny, karty, čtení z ruky apod. Toto všechno by tedy muselo být podle Rady analogicky zakázáno, neboť ani u jednoho z výše uvedených nelze exaktně říci, že právě tato metoda někoho vyléčí. Všechny tyto metody by tedy musely být zrušeny. Účastník řízení odkazuje na homeopatika. To, že někdo homeopatika podporuje či prodává, tak rovněž za toto nemůže být jakkoli trestán. To samé se týká účinků některých léků či doplňků stravy, minerálů, drahokamů, kde je rovněž účinnost sporná. Účinnost výše

uvedené alternativní medicíny je stejně jako účinnost nabízeného prstenu na zdraví lidí nezměřitelná a nelze paušálně vyléčit, že účinky na zdraví člověka nemají (viz články v příloze).

Účastník namítá, že se přece bavíme o lidském zdraví, ne o něčem, co lze jednoznačně spočítat, nebavíme se o něčem, u čeho můžeme tvrdit, že při splnění konkrétních podmínek zcela určitě nastane. Ani ty nejlepší farmaceutické firmy a jejich drahá léčiva nikomu rovněž nezaručí, že právě jejich lék je může vyléčit. Naopak, spousta léků má ohromné nežádoucí účinky, které mohou řadě lidí uškodit – samozřejmě tyto léky nejsou zakázány, neboť by pak neexistoval žádný lék, protože každý lék může na každého člověka působit jinak. Medicína není exaktní věda a nikdo na světě nemůže říct, co a právě který lék či jiná metoda může někoho vyléčit. Není tedy na místě, aby Rada, jakožto orgán dohlížející na vysílání, rozhodovala o tom, co jí nepřísluší. Rada není nadána vědomostmi posoudit účinnost různých druhů léčby a neexistuje nikdo, kdo by to dokázal. Lidský organismus je natolik specifický, že na každého působí každá metoda léčby jinak. Je evidentní, že lidé v dnešní uspěchané době alternativním metodám věří a tyto jim pomáhají. Nákup prstenu v žádném případě nikoho neohrožuje, nenabádá nikoho, aby se neléčil a nechodil ke klasickému lékaři. Je pouze jakousi alternativou ke klasické léčbě, který může lidem pomoci. V prezentaci výrobku nebylo uvedeno nic, co by spotřebitele mohlo oklamat.

V zákoně č. 89/2012 Sb., je v ustanovení § 4 napsáno, že každá svéprávná osoba má rozum průměrného člověka i schopnost užívat jej s běžnou péčí a opatrností a že to každý od ní může v právním styku důvodně očekávat. Důvodová zpráva k tomuto ustanovení říká, že toto ustanovení slouží k ochraně třetích osob. Člověk s průměrným rozumem naprosto jasně chápe, že prsten může být pouze podpůrnou léčbou a nikoli plnohodnotnou náhradou lékařské péče. Lidé tedy naprosto chápou podstatu alternativních metod, jejich smysl a význam a berou tyto jako další možné podpůrné léčby. Je přeci v zájmu každého hlídat si své zdraví, chodit k lékaři a je na každém, zda využije alternativní léčbu.

Účastník odkazuje na rozsudek NSS č.j. 7 As 115/2012 a namítá, že musí být použita zásada in dubio pro reo. Rada však neprokázala, že se účastník řízení deliktu dopustil. Je nemožné prokázat, že by daný pořad, respektive nákup prstenu mohl ohrožovat zdraví spotřebitelů a to právě s ohledem na výše uvedenou argumentaci. Nelze prokázat, že to, co bylo o prstenu uvedeno, není pravda, tedy prsten nemůže někomu pomoci v jeho léčbě.

Účastník s odkazem na to, že oznámení o zahájení správního řízení žádnou přesvědčivou argumentaci neobsahuje, navrhuje předmětné správní řízení zastavit.

III.

Další postup v rámci správního řízení:

Rada na svém 15. zasedání konaném dne 12. září 2017 provedla důkaz zhlédnutím teleshoppingového bloku Klenot TV odvysílaného dne 30. března 2017 od 11:07 hodin na programu Televize Barrandov. Dokazování prokázalo, že v předmětném teleshoppingu zazněla tvrzení o léčivém účinku prstenu tak, jak je popsáno ve výroku usnesení o zahájení správního řízení.

Následně Rada zaslala účastníku řízení Central European Stone Trade Enterprises Kft., sídlem Kistályai út. 34, 3300 Eger, Maďarsko, Oznámení o doplnění spisu a ukončení dokazování, kde mu stanovila lhůtu 20 dní pro písemné vyjádření. Dne 23. října 2017 bylo pod č.j. RRTV/14794/2017-vra, Radě toto Oznámení vráceno zpět toto. Jako důvod vrácení bylo uvedeno: Adresse Insuffisante (Adresa nekompletní). Rada se tedy pokusila zásilku opětovně zaslat.

Dne 6. prosince 2017 bylo pod č.j. RRTV/17542/2017-vac, Radě i znovu zaslané Oznámení vráceno zpět. Jako důvod vrácení bylo uvedeno: Non reclamé (Nevyžádáno).

Jelikož se Radě opakovaně nepodařilo doručit písemnost na jedinou známou adresu účastníka řízení, doručila Rada dokument dle ustanovení § 25 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, veřejnou vyhláškou.

Dne 11. prosince 2017 bylo na úřední desku Rady pro rozhlasové a televizní vysílání vyvěšeno Oznámení o doplnění spisu a ukončení dokazování, č.j. RRTV/15366/2017-rud, sp.zn. RRTV/2017/568/rud. Dne 11. prosince 2017 byl předmětný dokument vyvěšen na úřední desku elektronickou na adrese www.rrtv.cz

Dne 27. prosince 2017 byl dokument z úřední desky svěřen.

Dne 16. ledna 2018 tedy uplynula 20denní lhůta pro vyjádření k Oznámení o doplnění spisu. Účastník řízení se nevyjádřil.

IV.

Samotným projednáním věci se Rada zabývala na svém 4. zasedání konaném dne 20. února 2018 a po zvážení všech podkladů pro rozhodnutí dospěla k následujícím závěrům:

Dle ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., se zakazuje reklama, která je nekalou obchodní praktikou podle zvláštního právního předpisu

Tímto zvláštním předpisem je zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, který ve svém ustanovení § 4 odst. 3 uvádí že, „nekalou obchodní praktikou se rozumí zejména klamavé konání podle § 5 nebo klamavé opomenutí podle § 5a a agresivní obchodní praktika podle § 5b. Obchodní praktiky, které se považují za nekalé za všech okolností, jsou uvedeny v příloze č. 1 a 2 tohoto zákona.“

Dle přílohy 1 písm. p) zákona č. 634/1992 Sb., jsou obchodní praktiky vždy považovány za klamavé, pokud prodávající „nepravdivě prohlašuje, že výrobek nebo služba může vyléčit nemoc, zdravotní poruchu nebo postižení“.

Dle ustanovení § 5c odst. 1 zákona č. 634/1992 Sb., je dozorový orgán oprávněn požadovat po prodávajícím, aby ve správním řízení prokázal správnost skutkových tvrzení v souvislosti s obchodní praktikou, jestliže se takový požadavek s ohledem na oprávněné zájmy prodávajícího a kteréhokoliv účastníka řízení jeví vzhledem k okolnostem daného případu jako přiměřený.

Dle ustanovení § 5c odst. 2 zákona č. 634/1992 Sb., pokud prodávající nepředloží požadované důkazy podle odstavce 1 nebo pokud dozorový orgán považuje důkazy předložené podle odstavce 1 za nedostatečné, považují se skutková tvrzení za nesprávná.

Obdobnou úpravu obsahuje i zákon ač. 40/1995 Sb., ve svém ustanovení § 7b odst. 2, tedy: Při posuzování, zda se jedná o nepovolenou srovnávací reklamu nebo o reklamu, která je nekalou obchodní praktikou, je orgán dozoru oprávněn požadovat na zadavateli reklamy předložení důkazů o správnosti skutkových tvrzení v reklamě, je-li takový požadavek přiměřený s ohledem na okolnosti případu nebo na oprávněné zájmy zadavatele reklamy nebo jiné osoby.

Dle ustanovení § 7b odst. 3 tohoto zákona pak *orgán dozoru může považovat tvrzení v reklamě za nesprávná, jestliže důkazy požadované podle odstavce 2 nebyly poskytnuty ve stanovené lhůtě nebo v nezbytně nutném rozsahu.*

Pro naplnění skutkové podstaty správního deliktu dle Přílohy 1 písm. p) zákona č. 634/1992 Sb., je nutné splnění následujících podmínek: 1) prodávající (zde zadavatel teleshoppingu) prodává výrobky nebo služby, 2) prohlašuje o nich, že mohou vyléčit nemoc, zdravotní poruchu nebo postižení a 3) toto tvrzení je nepravdivé. Dle ustanovení § 5c zákona č. 634/1992 Sb., případně dle ustanovení §7b zákona č. 40/1995 Sb., však zadavatel pravdivost tvrzení, která v teleshoppingu zazněla, nikterak neprokázal, ba naopak na mnoha místech svého vyjádření zopakoval, že „neexistuje nikdo, kdo by to dokázal“, „neexistuje totiž nikdo na světě, kdo by mohl říci, že právě tento prsten nemůže někomu pomoci“. Tato tvrzení v podstatě vystihují celou podstatu posuzovaného případu. Účastník řízení nabízel v rámci teleshoppingu produkt, o němž prohlašoval, že může vyléčit různorodé nemoci, aniž by však tato informace byla podložena objektivními fakty, aniž by tedy tato informace byla prokazatelně pravdivá. Pokud účastník řízení nedisponuje jakýmkoli podklady, které by prokázaly, že prsten skutečně může vyléčit nemoc, pak je Rada oprávněna považovat takové tvrzení za nepravdivé, respektive nesprávné. V tomto případě leží důkazní břemeno na prodávajícím/zadavateli a Rada nemusí pravdivost nebo nepravdivost daných tvrzení nikterak prokazovat. V tomto je tedy možno dát účastníku za pravdu, tj. že Rada nemůže posuzovat „účinnost různých druhů léčby“ nebo „blahodárné účinky“ prstenu. Tato povinnost totiž tíží výhradně zadavatele. Ten, pokud o jím prodávaném výrobku prohlašuje, že vyléčí nemoc, musí být schopen takové tvrzení obhájit relevantními podklady. Účastník řízení se však omezil na vágní tvrzení, že vlastně takové léčebné účinky kamenů a jiných prostředků nemůže prokázat nikdo, že prsten může mít s ohledem na nevyzpytatelnost lidského těla různé účinky, že může být psychickou vzpruhou apod. To nikterak neprokazuje, že skutečně může vyléčit nemoc. Takovým důkazem nejsou ani články, které účastník řízení předkládá. Nejedná se o žádné odborné studie nebo autoritativní výroky orgánů příslušných k registraci léčiv (v České republice zejména tedy Státní ústav pro kontrolu léčiv), jedná se o komerční články sepsané soukromými osobami v souvislosti s jejich podnikatelskou činností spočívající v prodeji drahých kamenů. To samo o sobě napovídá, že takové články nebudou nikterak objektivní, ale budou obsahovat text, jehož cílem je co nejvíce zaujmout potenciální kupující těchto předmětů, jehož cílem je tedy podnikatelský zisk. Nic neprokazuje, že tam uváděné informace jsou pravdivé. Pokud zákon vyžaduje, aby tvrzení v teleshoppingu nebyla nepravdivá, pak účastník řízení musí prokázat jejich pravdivost důkazy ponejvíce objektivními, založenými na objektivních faktech, nikoli na popisku drahých kamenů, které uvádí jejich prodejci.

Rada nikde neuvádí, že by moderátorka měla snad diváky léčit přes obrazovku, nebo provádět diagnostiku zdravotního stavu, není tedy zřejmé, proč se účastník proti tomuto ohrazuje. Moderátorka však například v jednom z výroků použila formulaci „*opravdu se můžete i uzdravit díky tomuto prstenu*“, čímž implikovala, že prsten může uvedené nemoci vyléčit („uzdravit se díky“ a „vyléčit“ lze pokládat za ekvivalent, resp. se lze domnívat, že průměrný spotřebitel bude takové formulace jako ekvivalentní vnímat). Údajné léčivé účinky prstenu byly neustále zdůrazňovány, resp. byly prezentovány jako zásadní důvod k nákupu šperku. Ačkoli byly jmenovanými nemocemi i choroby značně závažné (např. problémy se srdcem), nikdy se neobjevila informace, že základem jejich léčby je standardní lékařský postup. Moderátorka v souvislosti s onemocněními neustále hovořila o „léčivých účincích“ prstenu do takové míry, až diváci mohli nabýt dojmu, že jeho nošení může mít pro léčbu zásadní význam. Proto skutečně nelze souhlasit s námitkou účastníka řízení, že neprezentoval výrobek tak, že by někoho vyléčil.

Rada účastníku řízení nevytýkala, že by v teleshoppingu přímo nabádal spotřebitele, aby nechodili k lékaři, možné podcenění lékařských prohlídek či prevence uvedla Rada pouze jako možný následek tvrzení o léčebných účincích prstenu, která v teleshoppingu zazněla, nikoli jako znak skutkové podstaty správního deliktu dle ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb.

Účastník řízení se mylí, pokud má za to, že pakliže Rada dospěla k závěru, že se jedná o nekalou obchodní praktiku, pak musí prokázat, že skutečně došlo k užití nepravdivého údaje a současně že to mohlo vést spotřebitele k rozhodnutí k učinění obchodního rozhodnutí, které by jinak neučinil. Jak Rada uvedla výše, pravdivost tvrzení, která v teleshoppingu zazněla, musí prokázat sám účastník řízení, nikoli Rada. Rada tedy nemusí prokazovat ani jejich nepravdivost. Že mohlo dojít k podstatnému ovlivnění rozhodování spotřebitele, Rada taktéž prokazovat nemusí, neboť tato okolnost není znakem skutkové podstaty správního deliktu dle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, respektive písm. p) Přílohy 1. Totiž dle ustanovení § 4 odst. 3 tohoto zákona „obchodní praktiky, které se považují za nekalé za všech okolností, jsou uvedeny v příloze č. 1 a 2 tohoto zákona“. Pokud tedy jednání účastníka řízení naplnilo skutkovou podstatu nekalé obchodní praktiky dle písm. p) přílohy 1 zákona, pak Rada žádné jiné okolnosti, jako například ovlivnění rozhodování spotřebitele, prokazovat nemusí, neboť praktika se považuje za nekalou a priori bez dalšího. Ovlivnění spotřebitelského chování by Rada musela prokázat pouze v případě tzv. generální skutkové podstaty nekalé obchodní praktiky dle ustanovení § 4 odst. 1 zákona č. 634/1992 Sb. (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. listopadu 2015, č.j. 2 As 218/2015).

Účastník řízení Radě „vytýká“, že nikde v oznámení o zahájení správního řízení neuvádí, že by snad existovala osoba, která by se na základě nákupu prstenu přestala starat o svůj zdravotní stav. K tomu je však třeba uvést, že možné ohrožení zdravotního stavu spotřebitele v souvislosti s jednáním účastníka řízení není znakem skutkové podstaty projednávaného správního deliktu, je pouze jeho možným následkem. Rada tak není povinna prokazovat, že se nějaká osoba přestala starat o svůj zdravotní stav či zda taková osoba vůbec existuje. Skutková podstata správního deliktu dle písm. p) přílohy 1 je naplněna tehdy, pokud prodávající nepravdivě prohlašuje, že výrobek nebo služba může vyléčit nemoc, zdravotní poruchu nebo postižení. Jaké mohou být důsledky takového jednání, uvedla Rada v oznámení o zahájení správního řízení nad rámec skutkové podstaty.

Zcela irelevantní jsou i námitky účastníka řízení týkající se dalších lékařských metod a léčiv, respektive toho, že pokud nebyla jejich účinnost stoprocentně prokázána, tak by měly být „zakázány“ nebo „sankcionovány“. Zdravotní služby, stejně jako léčiva jsou v České republice definovány zákonem, případně podzákonými právními normami, případně závaznými předpisy Evropské unie (viz https://www.mzcr.cz/Legislativa/dokumenty/zdravotni-sluzby_6102_1786_11.html, https://www.mzcr.cz/Legislativa/dokumenty/specificke-zdravotni-sluzby_6101_1786_11.html, https://www.mzcr.cz/Legislativa/obsah/zdravotnicke-prostredky_3358_11.html nebo https://www.mzcr.cz/Legislativa/obsah/leciva_2493_11.html). Pokud je nějaký produkt na základě těchto předpisů registrován Státním úřadem pro kontrolu léčiv jako léčivo, pak se a priori předpokládá, že má léčivé účinky a není pochopitelně třeba prokazovat, že má 100% účinnost (to mimochodem bude mít jen mizivé procento z nich). Pokud by tedy teoreticky účastník řízení v teleshoppingu prohlásil o takovém léčivu (léčivu ve smyslu zákona č. 378/2007 Sb., o léčivech), že léčí nemoc, pak je to zcela v souladu se zákonem. Není však oprávněn to prohlašovat o prstenu, který takovým léčivem není. Prsten svaté Margarety není státem registrovaným léčivem (léčivým přípravkem či léčivou látkou), potažmo ani zdravotní službou ani zdravotním prostředkem.

Rada nikterak nezpochybuje, že pro někoho může být koupě nebo nošení prstenu psychickou vzpruhou a může mít na jeho psychiku příznivý vliv. Je však třeba zdůraznit, že zde můžeme mluvit o nanejvýše psychické pomoci, nikoli o léčení reálných, fyziologických onemocnění. Není přípustné, aby teleshopping prolašoval, že prsten například „pomáhá od bolesti, od nemocí, má blahodárné účinky, posiluje imunitu“, „pokud vás trápí tlak, pokud vás opravdu trápí kupříkladu problémy se srdíčkem, s cévami, krevním oběhem, klouby, revma, záda vás bolí, posiluje imunitu, všechno, na co si jen vzpomenete“, „takže

opravdu se můžete i uzdravit díky tomuto prstenu“, atd. Lze tolerovat, že prsten může mít, byť třeba jen ve formě placebo, vliv na psychiku člověka, v žádném případě však nemůže „uzdravit“, vyléčit nemoc.

Zcela nemístná je námitka účastníka řízení vztahující se k homeopatikům (účastník řízení předkládá článek týkající se tohoto tématu, avšak již neuvedl, co by měl tento článek v předmětném správním řízení prokázat či dokázat). Homeopatická léčba, resp. homeopatika jsou v současné chvíli zařazena dle zákona č. 378/2007 Sb., o léčivech, mezi léčivé přípravky, jejichž prodej je možný bez lékařského předpisu. Reklama na homeopatické přípravky zaměřená na širokou veřejnost i odborníky podléhá stejné právní úpravě jako reklama na ostatní léčivé přípravky. Reklama na homeopatika může dle zákona č. 40/1995 Sb., deklarovat jejich léčebný účinek. Jedná se tak o zcela jinou situaci, než která je posuzována nyní v souvislosti s prstenem nabízeným v teleshoppingu. Ten žádným takovým léčivem není, a to ani registrovaným (Státním úřadem pro kontrolu léčiv), potažmo ani neregistrovaným. V dané souvislosti lze poukázat na právní úpravu tzv. doplňků stravy, které – jakkoli se to zdá být třeba překvapivé – jsou zákonem zařazena mezi potraviny, nikoli mezi léčiva. Reklama na tyto doplňky tedy nemůže prezentovat jejich léčivý účinek, přestože obsahují látky, které jsou dozajista pro lidský organismus přínosné a mohou pozitivně působit na zdraví člověka (různé vitamíny apod.). A je diametrální rozdíl mezi doplňkem stravy, který může obsahovat širokou škálu vitamínů a jiných prospěšných látek, a pouhým šperkem s kamenem. Pakliže tedy ani reklama na doplňky stravy jim nesmí přisuzovat léčebný účinek, pak a maiori ad minus takový účinek reklama nesmí přisuzovat šperkům.

Mimo to lze s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. srpna 2016, č.j. 9 As 172/2015, uvést: „Pokud jde o poukaz na homeopatika nebo jiné alternativní způsoby léčby, pak zastává kasační soud tentýž názor, jako soud městský, tedy že stěžovatelka byla sankcionována za naplnění konkrétní skutkové podstaty správního deliktu a žalovaná zjišťovala a posuzovala konkrétní okolnosti daného porušení § 48 odst. 1 písm. b) zákona o vysílání. Nebylo důležité posuzovat účinnost jiných (např. homeopatických) prostředků užívaných v alternativní medicíně.“ Pokud se tedy jedná v nyní projednávané věci o to, zda nabízený prsten Svaté Margarety byl pravdivě či nepravdivě označen jako schopný vyléčit nemoc, Rada vlastně vůbec není povinna posuzovat účinnost homeopatik, lázní, aromaterapie, karet apod.

Rada shledává nesrozumitelnou argumentaci účastníka řízení s odkazem na ustanovení § 4 občanského zákoníku, kdy účastník řízení na jedné straně tvrdí, že každá svéprávná osoba musí vědět, že prsten může být pouze „podpůrnou léčbou“, na druhé straně je však celý teleshoppingový spot proložen tvrzeními o tom, že prsten může vyléčit rozličné nemoci (i velice závažné onemocnění srdce nebo cév), může uzdravit apod. Není možné, aby takováto tvrzení v teleshoppingu zazněla a účastník řízení se zprostil odpovědnosti za uvedené jednání odkazem na to, že každé svéprávné osobě musí být naprosto jasné, že tato tvrzení jsou v podstatě nepravdivá. Tímto způsobem by se mohl účastník řízení zprostit odpovědnosti za valnou většinu správních deliktů dle zákona o reklamě. Takový argument je tak zcela irelevantní a v žádném případě neliberuje účastníka řízení z odpovědnosti za obsah předmětného teleshoppingového bloku.

Závěrem účastník řízení odkazuje na zásahu in dubio pro reo a má za to, že nebylo prokázáno, že se dopustil protiprávního jednání. Uvádí, že není možné prokázat, že to, co bylo uvedeno o prstenu, není pravda. Zde však na základě tzv. obráceného důkazního břemena, které bylo zmíněno výše a kdy výjimečně nemusí fakta prokazovat správní orgán, ale účastník řízení, musí zadavatel teleshoppingu sám prokázat, že to, co bylo uvedeno o prstenu, je pravda. To však účastník řízení neučinil a Rada je tedy oprávněna přijmout, že prezentované informace byly nepravdivé, respektive nesprávné.

S ohledem na vše, co bylo uvedeno, Rada dospěla k závěru, že jednáním účastníka řízení došlo k porušení zákona a byl spáchán přestupek.

V.

Jelikož je Klenot TV teleshoppingovým blokem, respektive teleshoppingem, považuje Rada za podstatné uvést ještě následující:

Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve svém ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) rozlišuje následující typy obchodních sdělení: reklama, teleshopping a sponzorování a v případě televizního vysílání rovněž umístění produktu nebo jiná obrazová sekvence se zvukem nebo bez zvuku, která je určena k přímé nebo nepřímé propagaci zboží nebo služeb osoby vykonávající hospodářskou činnost, popřípadě jejího obrazu na veřejnosti, a která doprovází pořad nebo je do pořadu zahrnuta za úplatu nebo obdobnou protihodnotu nebo za účelem vlastní propagace.

Oproti tomu zákon č. 40/1995 Sb., sice hovoří pouze o reklamě, avšak pod definici reklamy plně zahrnuje i teleshopping. Ustanovení § 1 odst. 2 totiž říká, že *reklamou se rozumí oznámení, předvedení či jiná prezentace šířené zejména komunikačními médii, mající za cíl podporu podnikatelské činnosti, zejména podporu spotřeby nebo prodeje zboží, výstavby, pronájmu nebo prodeje nemovitostí, prodeje nebo využití práv nebo závazků, podporu poskytování služeb, propagaci ochranné známky, 1a) pokud není dále stanoveno jinak.*

K rozdělení těchto dvou institutů (reklamy a teleshoppingu) dochází tedy jen pro účely zákona o vysílání, který upřesňuje definici reklamy a vyjímá z ní specifickou formu oslovení spotřebitele – teleshopping. Pokud tedy zákon č. 40/1995 Sb. hovoří o reklamě, je nutno jeho ustanovení aplikovat i na teleshopping.

VI.

Při rozhodování o předmětném skutku byla Rada dále nucena zohlednit, že v době rozhodování byl již účinný zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o přestupcích“). Zákon o přestupcích výslovně definuje, jakou právní úpravu aplikovat, pokud mezi spácháním správního deliktu (respektive dle nové terminologie zákona o přestupcích přestupku) a rozhodováním o něm došlo ke změně právní úpravy:

Dle ustanovení § 2 odst. 1 zákona o přestupcích se odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku (dále jen „pachatel“) příznivější.

Jelikož nyní projednáváný správní delikt (respektive dle nové terminologie zákona o přestupcích přestupek) byl spáchán dne 30. března 2017 (tj. v den odvysílání předmětného teleshoppingového bloku), hmotněprávně jej Rada posoudí dle zákona účinného v době zahájení předmětného správního řízení, tj. dle zákona č. 40/1995 Sb. Pouze pokud by byla právní úprava odpovědnosti za správní delikt příznivější v novém přestupkovém zákoně, aplikovala by jej Rada namísto zákona č. 40/1995 Sb.

Zákon o přestupcích však neobsahuje úpravu, která by pro účastníka řízení byla v jakémkoli směru příznivější než právní úprava dle zákona č. 40/1995 Sb., respektive zákona č. 500/2004 Sb. Nenastaly okolnosti, které by účastníka řízení zbavily odpovědnosti za protiprávní skutek dle ustanovení § 21 odst. 1 zákona o přestupcích, tj. účastník řízení neprokázal, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby správnímu deliktu zabránil. Taktéž v daném případě nenastala žádná okolnost vylučující protiprávnost skutku dle ustanovení § 24 a násl. zákona o přestupcích, tj. krajní nouze, nutná obrana, svolení poškozeného či přípustné riziko. A v neposlední řadě nedošlo ani k žádné okolnosti, která by

způsobila zánik odpovědnosti za správní delikt dle ustanovení § 29 zákona o přestupcích, tedy nedošlo k uplynutí promlčecí doby či zániku účastníka řízení jako právnické osoby.

Co se pak týče hlediska procesněprávního, pak *dle ustanovení § 112 odst. 4 zákona o přestupcích zahájená řízení o přestupku a dosavadním jiném správním deliktu, s výjimkou řízení o disciplinárním deliktu, která nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle dosavadních zákonů.*

Předmětné správní řízení bylo zahájeno dne 27. června 2017, tedy před nabytím účinnosti zákona o přestupcích, a je tedy procesně dokončeno dle zákona č. 40/1995 Sb. a zákona č. 500/2004 Sb. Procesní ustanovení zákona o přestupcích se tedy na daný případ nepoužijí.

Lze snad jen doplnit, že „nový“ zákon o přestupcích sice obsahuje obecnou hmotně právní i procesní úpravu přestupků a řízení o nich, ale zůstává vůči zákonu č. 40/1995 Sb., lex generalis. Zákon o přestupcích a jeho jednotlivá ustanovení tak lze aplikovat pouze v případě, pokud zákon č. 40/1995 Sb., případně subsidiárně zákon č. 231/2001 Sb., neobsahuje svou vlastní úpravu, respektive pokud nestanoví jinak.

Dle ustanovení § 8a odst. 2 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., ve znění účinném do 30. června 2017, se právnická nebo podnikající fyzická osoba jako zadavatel dopustí správního deliktu tím, že v rozporu s § 2 odst. 1 písm. b) zadá reklamu, která je nekalou obchodní praktikou.

Dle ustanovení § 8a odst. 6 písm. c) zákona č. 40/1995 Sb., ve znění účinném do 30. června 2017, lze za správní delikt uvedený v ustanovení § 8a odst. 2 písm. b) uložit pokutu až ve výši do 5 000 000 Kč.

Dle ustanovení § 8a odst. 2 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., ve znění účinném od 1. července 2017, se právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako zadavatel dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 2 odst. 1 písm. b) zadá reklamu, která je nekalou obchodní praktikou.

Dle ustanovení § 8a odst. 6 písm. c) zákona č. 40/1995 Sb., ve znění účinném od 1. července 2017, lze za přestupek uvedený v ustanovení § 8a odst. 2 písm. b) uložit pokutu až ve výši do 5 000 000 Kč.

Podle ustanovení § 112 odst. 3 zákona č. 250/2016 Sb., na určení druhu a výměry sankce za dosavadní přestupky a jiné správní delikty se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona použijí ustanovení o určení druhu a výměry správního trestu, je-li to pro pachatele výhodnější.

Rada tedy provedla komparaci právní úpravy účinné do 30. června 2017, tzn. v té době účinné znění zákona č. 231/2001 Sb., se zněním zákona č. 231/2001 Sb. účinným od 1. července 2017 a se zněním zákona č. 250/2016 Sb.

Co se týče druhu trestu, pak všechna jmenovaná znění právních předpisů jako sankci shodně připouštějí peněžitou pokutu a neexistuje proto právní úprava, která by byla v tomto směru pro účastníka řízení výhodnější. Příznivější by byla pouze taková úprava, kdy by novější zákon pokutu jako trest vůbec nepřipouštěl. Právní úprava je v tomto směru – až na změnu terminologie – totožná.

Oproti tomu kritéria pro výměru sankce upravují jednotlivé zákony poněkud odlišně:

Dle ustanovení § 8b odst. 2 zákona č. 40/1995 Sb., ve znění účinném do 30. června 2017, při určení výměry pokuty právnické osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.

Současné znění zákona č. 40/1995 Sb., neobsahuje žádné ustanovení, které by definovalo, k jakým skutečnostem Rada při ukládání pokuty přihlédne (původní text ustanovení § 8a odst. 2 zákona č. 40/1995., byl bez adekvátní náhrady zrušen).

Dle ustanovení § 37 zákona č. 250/2016 Sb., při určení druhu správního trestu a jeho výměry se přihlédne zejména

- a) k povaze a závažnosti přestupku,**
- b) k tomu, že o některém z více přestupků, které byly spáchány jedním skutkem nebo více skutky, nebylo rozhodnuto ve společném řízení,**
- c) k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem,**
- d) u pokusu přestupku k tomu, do jaké míry se jednání pachatele přiblížilo k dokonání přestupku, jakož i k okolnostem a důvodům, pro které k jeho dokonání nedošlo,**
- e) u spolupachatelů k tomu, jakou měrou jednání každého z nich přispělo ke spáchání přestupku,**
- f) u fyzické osoby k jejím osobním poměrům a k tomu, zda a jakým způsobem byla pro totéž protiprávní jednání potrestána v jiném řízení před správním orgánem než v řízení o přestupku,**
- g) u právnické nebo podnikající fyzické osoby k povaze její činnosti,**
- h) u právního nástupce k tomu, v jakém rozsahu na něj přešly výnosy, užitky a jiné výhody ze spáchaného přestupku, a v případě více právních nástupců k tomu, zda některý z nich pokračuje v činnosti, při které byl přestupek spáchán,**
- i) u pokračujícího, trvajícího a hromadného přestupku k tomu, zda k části jednání, jímž byl přestupek spáchán, došlo za účinnosti zákona, který za přestupek stanovil správní trest mírnější než zákon, který byl účinný při dokončení tohoto jednání.**

Dle ustanovení § 38 zákona č. 250/2016 Sb., povaha a závažnost přestupku je dána zejména

- a) významem zákonem chráněného zájmu, který byl přestupkem porušen nebo ohrožen,**
- b) významem a rozsahem následku přestupku,**
- c) způsobem spáchání přestupku,**
- d) okolnostmi spáchání přestupku,**
- e) u fyzické osoby též druhem a mírou jejího zavinění, popřípadě pohnutkou, je-li tato známkou skutkové podstaty přestupku,**
- f) délkou doby, po kterou trvalo protiprávní jednání pachatele nebo po kterou trval protiprávní stav udržovaný protiprávním jednáním pachatele,**
- g) počtem jednotlivých dílčích útoků, které tvoří pokračování v přestupku.**

Podle nové právní úpravy by Rada nově hodnotila přitěžující a polehčující okolnosti, dále u právnické nebo podnikající fyzické osoby povahu její činnosti. Závažnost věci je pak dle nové právní úpravy dána zejména významem zákonem chráněného zájmu, který byl přestupkem porušen nebo ohrožen, významem a rozsahem následku přestupku, způsobem spáchání přestupku, okolnostmi spáchání přestupku, případně délkou doby, po kterou trvalo protiprávní jednání pachatele nebo po kterou trval protiprávní stav udržovaný protiprávním jednáním pachatele.

Je zřejmé, že pokud by Rada postupovala jak podle „nové“, tak podle dřívější právní úpravy, hodnotila by v obou případech povahu a závažnost správního deliktu (respektive přestupku), způsob jeho spáchání, následky a okolnosti. V zákoně o přestupcích je detailněji definováno, jaká kritéria má Rada vzít v úvahu při rozhodování o závažnosti přestupku. Fakticky se jedná o kritéria, která doposud Rada v rámci závažnosti správního deliktu hodnotila, nikoli však takto explicitně.

S ohledem na uvedené tedy Rada dospěla k závěru, že nová právní úprava není pro účastníka řízení příznivější, neboť se – i přes odlišné pojmosloví – fakticky shoduje s tou dřívější. Rada proto rozhodla

postupovat podle dřívější právní úpravy a současně, pro větší transparentnost, zhodnotit, jaká kritéria byla pro pachatele polehčující a jaká přitěžující a jaké skutečnosti konkrétně vzala v úvahu při hodnocení závažnosti daného správního deliktu.

VI.

Dle ustanovení § 8a odst. 2 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., ve znění účinném do 30. června 2017, se právnická nebo podnikající fyzická osoba jako zadavatel dopustí správního deliktu tím, že v rozporu s § 2 odst. 1 písm. b) zadá reklamu, která je nekalou obchodní praktikou.

Dle ustanovení § 8a odst. 6 písm. c) zákona č. 40/1995 Sb., ve znění účinném do 30. června 2017, lze za správní delikt uvedený v ustanovení § 8a odst. 2 písm. b) uložit pokutu až ve výši do 5 000 000 Kč.

Dle ustanovení § 8b odst. 2 zákona č. 40/1995 Sb., ve znění účinném do 30. června 2017, při určení výměry pokuty právnické osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.

Dle ustanovení § 38 zákona č. 250/2016 Sb., povaha a závažnost přestupku je dána zejména

- a) významem zákonem chráněného zájmu, který byl přestupkem porušen nebo ohrožen,*
- b) významem a rozsahem následku přestupku,*
- c) způsobem spáchání přestupku,*
- d) okolnostmi spáchání přestupku,*
- e) u fyzické osoby též druhem a mírou jejího zavinění, popřípadě pohnutkou, je-li tato znakem skutkové podstaty přestupku,*
- f) délkou doby, po kterou trvalo protiprávní jednání pachatele nebo po kterou trval protiprávní stav udržovaný protiprávním jednáním pachatele,*
- g) počtem jednotlivých dílčích útoků, které tvoří pokračování v přestupku.*

K porušení zákona došlo odvysíláním teleshoppingového bloku Klenot TV v rámci televizního programu Televize Barrandov. Konkrétní údaje o sledovanosti nebyly v rámci řízení o přestupku hodnoceny, nicméně lze obecně konstatovat, že program Televize Barrandov, jehož provozovatelem je společnost Barrandov Televizní Studio a.s, není programem, který by dlouhodobě dosahoval vysokých hodnot sledovanosti, ani není programem, který byl na mediálním trhu dominantním či významněji úspěšným. Navíc předmětný teleshoppingový blok byl vysílán v čase od 11:07 hodin v pracovní den, kdy je obecně sledovanost televizního vysílání nízká. **Tato okolnost tak byla pro obviněného polehčující.**

Co se týče délky doby, po kterou trvalo protiprávní jednání pachatele pak k porušení ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., došlo v rámci teleshoppingového bloku Klenot TV, který měl celkovou stopáž 30 minut. Nabídka šperků z kolekce Svatá Margareta proběhla v čase 09:40– 18:40 od začátku pořadu. K protiprávnímu jednání tak došlo v rámci cca 9 minut z celkové stopáže teleshoppingového bloku. Nejednalo se tedy o časový úsek, který by byl v rámci televizního vysílání významně rozsáhlý, ovšem na druhé straně se ani nejednalo o „standardní“ obchodní sdělení se stopáží 30 vteřin. Rozsah protiprávního jednání tak sice nebyl zanedbatelný, ale zároveň ani ne příliš rozsáhlý. **Tuto skutečnost Rada zhodnotila spíše jako polehčující.**

Předmětný teleshopping byl v rozporu s požadavky odborné péče, neboť jeho cílem nebyl profesionální a regulérní prodej výrobků či služeb (v souladu s definicí teleshoppingu dle ustanovení § 2 odst. 1 písm. zákona č. 231/2001 Sb., kdy teleshoppingem se rozumí přímá nabídka zboží, a to včetně nemovitého majetku, práv a závazků, nebo služeb, určená veřejnosti a zařazená do rozhlasového či televizního vysílání za úplatou nebo obdobnou protihodnotu), ale jeho záměrem byla snaha spotřebitele oklamat,

respektive poškodit. Takové jednání není prodejem výrobků, respektive služeb v souladu se zákonem a v souladu s požadavky odborné péče obviněného jakožto profesionála ve svém oboru. Obviněný je zadavatelem předmětného teleshoppingu, kdy vystupuje jako prodejce nabízeného zboží a je tedy profesionálem v oboru prodeje zboží a kdy tedy není laikem, kterého by snad mohla neznalost příslušných právních předpisů do jisté míry omlouvat. **Porušení ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., se tedy obviněný dopustil přímo v oboru své vlastní podnikatelské činnosti a tuto okolnost (kterou je třeba hodnotit v rámci kritéria „povaha činnosti právnické osoby“ dle ustanovení § 37 písm. g) zákona o přestupcích) tak byla Rada nucena hodnotit jako přitěžující.**

Jako vysokou shledala Rada závažnost přestupku. Jednání, kterého se obviněný dopustil zadáním předmětného teleshoppingu, mělo potenciál ohrozit zdraví spotřebitelů, kteří by na základě zhlédnutí teleshoppingu, respektive na základě zakoupení šperků z kolekce Svatá Margareta, mohli zanedbat svůj, třeba i závažný zdravotní stav a být ohroženi na životě. Moderátorka prezentovala prsten slovy: „opravdu se můžete i uzdravit díky tomuto prstenu“, čímž implikovala, že prsten může uvedené nemoci vyléčit („uzdravit se díky“ a „vyléčit“ lze pokládat za ekvivalent, resp. se lze domnívat, že průměrný spotřebitel bude takové formulace jako ekvivalentní vnímat). Údajné léčivé účinky prstenu byly i jinak neustále zdůrazňovány, resp. byly prezentovány jako zásadní důvod k nákupu šperku. Ačkoli byly jmenovanými nemocemi i choroby značně závažné (např. problémy se srdcem), nikdy se neobjevila informace, že základem jejich léčby je standardní lékařský postup. Moderátorka v souvislosti s onemocněními neustále hovořila o „léčivých účincích“ prstenu do takové míry, až diváci mohli nabýt dojmu, že jeho nošení může mít pro léčbu zásadní význam. Takový postup mohl spotřebitele přimět učinit rozhodnutí (nákup produktu), které by za běžných okolností neučinili. Důsledkem mohlo navíc být i případné ohrožení zdraví spotřebitelů, kteří mohli na základě daných informací zanedbat péči o své zdraví. To hrozí především u zranitelných skupin spotřebitelů, především starších osob, na které sdělení (vzhledem k nemocem, o kterých hovoří) primárně cílí. **Vysokou závažnost přestupku hodnotila Rada jako významně přitěžující okolnost.**

Je tedy třeba shrnout, že jako spíše polehčující shledala Rada v daném případě kratší časový úsek protiprávního jednání a nízkou sledovanost předmětného teleshoppingového bloku. Jako přitěžující okolnosti pak Rada byla nucena vzít v úvahu, že porušení zákona se pachatel dopustil přímo v rámci oboru své podnikatelské činnosti. Významně přitěžující okolností byla vysoká závažnost přestupku. S ohledem na uvedené tak Rada rozhodla uložit pachateli pokutu ve výši 500 000 Kč.

Vzhledem k tomu, že řízení o přestupku vyvolal pachatel porušením své právní povinnosti, uložila mu Rada v souladu s ustanovením § 79 odst. 5 správního řádu a § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., povinnost uhradit paušální částku nákladů správního řízení ve výši 1 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto správnímu rozhodnutí lze v souladu s ustanovením § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, podat žalobu k Městskému soudu v Praze ve lhůtě dvou měsíců ode dne doručení písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí. Podání žaloby má odkladný účinek.

Ivan Krejčí

předseda Rady
pro rozhlasové a televizní vysílání
elektronicky podepsáno